

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

BSB Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Avrupa Birliği Bakanlığı Sivil Toplum Diyalogu Medya Programı desteği ve Alman Belgesel Sinemacılar Birliği (AG DOK) ortaklığıyla “Telif Hakları ve İnternet Yayıncılığı Projesi” kapsamında 16 – 17 Haziran tarihlerinde İstanbul Pera Müzesi’nde üç farklı oturum ile paneller gerçekleştirildi.

16 Haziran 2015 tarihli ikinci oturumun konu başlığı “Türkiye Sinemasında Telif Hakları”

Konuşmacılar: Burhan Gün – BSB Hukuk Danışmanı (Moderatör), Bilge Kılıç – Telif Hakları Genel Müdürlüğü Meslek Birlikleri Daire Başkanı, Sedef Erken – BİROY Sinema Oyuncuları Meslek Birliği Hukuk Danışmanı, Serkan Çakarer – Yapımcı, Se-Yap Yönetim Kurulu Üyesi, Çağdaş Karaküçük – MESAM Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği Hukuk Danışmanı

Burhan Gün

Telif Hakları

- 1. Kuşak - Sözleşmesel haklar
- 2. Kuşak – Sözleşmelere konu olmayan haklar, toplu takibe konu haklar – meslek birliklerinin asli görevi bu hakları toplamak ve dağıtmak

Türkiye’de 6 eser sahibi, 3 yapımcı ve 1 oyuncu olmak üzere toplam 10 adet meslek birliği bulunuyor.

Toplu takibe konu haklar

1- Özel Kopyalama Harcı (Copyright Levy): FSEK 44. madde 2. bende göre boş CD, DVD v.b. data taşıyıcı mecralardan alınan bir tazminat payı. 44. Maddenin 3 ve 4. bentlerine göre meslek birliklerine verilmesi gereken bu bedel, Kültür Bakanlığı özel hesabında toplanmaktadır.

2- Yeniden iletim (Retransmission) – Yeniden İletim Hakkı için üyelerin meslek birliklerine yetki vermeleri gerekir. 5846 sayılı yasada açık bir şekilde düzenlenmese de uluslararası sözleşmelerde yer aldığından bu konuda Seyap’ın Türksat’a açtığı ve lehine sonuçlanan bir dava mevcut.

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

3- Umuma açık mahaller

4- Online mecralar (IPTV, Web tv, Vod vs)

Serkan Çakarer

Se-Yap – Sesam tarafından açılan Turksat davası bir yıl önce sonuçlandı ve mahkeme mali hakların ihlal edildiğine karar verdi. Ancak cezai tazminat Se-yap tarifesi yerine sadece davada örneklenen 10 film üzerinden hesaplanınca Se-yap davayı tazminat miktarının yeniden hesaplanması yönünden temyize götürdü. Yeniden iletim tanımı uluslararası alanda yeni teknolojilere bağlı olarak değişim gösteriyor. Yapımcıların elinde eskisine göre daha az hak kalıyor. Yeni dijital mecralarda üzerinden yeniden iletim teliflerinin takibinin nasıl yapılacağı önemli bir sorundur. Yeniden iletimin dağıtımı ölkelere göre değişiklikler gösterse de yapımcıların daha büyük gelir elde ettiği bir alan. Uluslararası örneklerine bakıldığında Copyright Levy toplayıp da dağıtmayan tek ölkemiz Türkiye. Genellikle bu tutarların %10-%25 oranında bir kısmı kültürel etkinlikler için ayrılıp kalan miktar hak sahiplerine dağıtılıyor. Copyright Levy genel olarak yapımcı, eser sahibi ve oyuncular arasında eşit olarak paylaşılıyor. Siyasi iradenin yasal düzenlemeleri yapması çok önemli. Telif meselesini üretim ve dağıtımdan bağımsız düşünmek ciddi bir bakış hatası. Zira telifin oluşması için filmlerin üretilmesi ve bu filmlerin bir yerlerde gösterilmesi gerekiyor.

Çağdaş Karaküçük

Mesam müzik alanında ilk kurulan meslek birliği. 8075 adetten fazla üyesi bulunuyor. Söz yazarı, besteci, aranjörlerin hak takibi yapılıyor. Toplu hak takibi yaparken üç temel sorun söz konusu, mevzuat, uygulama, finansman sıkıntıları. FSEK 71. maddeye göre umuma açık mahallerde gerçekleşen yayınlara ceza davaları açılmaktadır. Meslek birlikleri, umuma açık mahallerin lisanslanması ile gelir elde etmektedirler. Ancak Anadolu’da pek çok şehirde açılan davalarda, “bunun suç olduğunu bilmiyordum” şeklinde verilen ifadeler davalardaki muhatapların suçsuz bulunmalarına sebep olmaktadır. FSEK 42/a’ya göre hazırlanan tarife ile meslek birlikleri gelir elde ederler, kullanıcılarla lisanslama anlaşması yaparlar.

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

- Mekanik Haklar – Çoğaltma, DVD, VCD, kaset – bu başlıkta toplanan telif gelirleri son yıllarda oldukça azaldı
- Temsili Haklar – Umuma İletim – Dijital Haklar

Lisanslama maliyeti yüksek olduğundan bu maliyeti düşürebilmek için dört meslek birliği ortak lisanslama birimini kurdular. MESAM, MSG, MÜYAP, MÜYORBİR. Umuma açık mahaller ve dijital hakları bu ortak lisanslama birimi topluyor ve meslek birliklerine dağıtıyor. Mekanik hakları ise meslek birlikleri kendileri topluyorlar. Örneğin, bir otelle tek sözleşme yapılıyor, sözleşme üzerinde her meslek birliği belirlenmiş olan payını alıyor. Daha sonra meslek birliği aldığı payı üyesine dağıtıyor. Burada stopaj vergisi sorunu var. Meslek birliği üyeye telif gelirini öderken stopaj kesiyor. Bu sebeple gelir azalıyor. Stopaj kaldırılmalı, copyright levy meslek birliklerine dağıtılmalı.

Önemli bir diğer sorun TRT Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. TRT’de sürekli kanal sayıları değişiyor, artıyor ancak yapılan sözleşmeler değişmiyor.

Sedef Erken

BİROY Sinema Oyuncuları Meslek Birliği tarafından yurt dışından 3.000 EUR oyuncu telifi toplandı ve dağıtıldı. Açılan davalarda hakim ve savcıların bilgi yetersizliği tespit edildi. İstanbul Fikri Sınai Haklar Mahkemesi savcısının oyuncu – icracı sanatçı aynı şey midir sorusu ve davaların bu sebeple ilerleyememesi sorunu üzerine Oyuncular Sendikası ile HSYK Hakim ve Savcılar Yüksek Kurulu’na giderek sinema sektörünün jargonuyla ilgili bilgilendirme yapıldı.

İspanya, Hollanda, Arjantin, Şili ile anlaşma imzalandı. Almanya, Kanada, Peru ile anlaşma yapılacak.

Davalarda rastladıkları bazı ifadeler,

“Oyuncuların bütün hakları devredilmiştir.”

“Oyuncu bütün teliflerini yapımcıya devretti.”

“Ben tüm hakları dağıtımcıdan / yapımcıdan aldım.”

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

Bilge Kılıç – Telif Hakları Genel Müdürlüğü Meslek Birlikleri Daire Başkanı

14 yıldır Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nde çalışıyor. 5846 sayılı kanun kesinlikle sektörle istişare edilerek yenilenecek. Ayrıca Avrupa Birliği, meslek birlikleri için bir direktif çıkarmış durumda. Günümüz itibariyle Avrupa ekonomisinin %6'sını yaratıcı endüstriler oluşturuyor. Avrupa Birliği kaynağı ile bir projeye başlayacaklar, bu projede meslek birlikleriyle beraber çalışacaklar. Yakın tarihte duyurulacak. Ülkemizde copyright levy kanun hükmünde kararnameye bağlı olarak gümrüklerden toplanıyor.

Bilge hanım uçağa yetiőeđi için erken ayrıldı.

Model

- Copyright Levy için müzik ve sinema alanında meslek birliklerinin sözleşme ile kuracağı çatı organizasyon.
- Güç birliğinin yeniden iletim konusunda ortak bir anlaşma yapması. Bu anlaşma ile yola devam edilebilmesi için gereken yayın verilerinin sağlanması.
- Telif konusunda üyeleri bilgilendirme toplantıları organize edilmesi.